

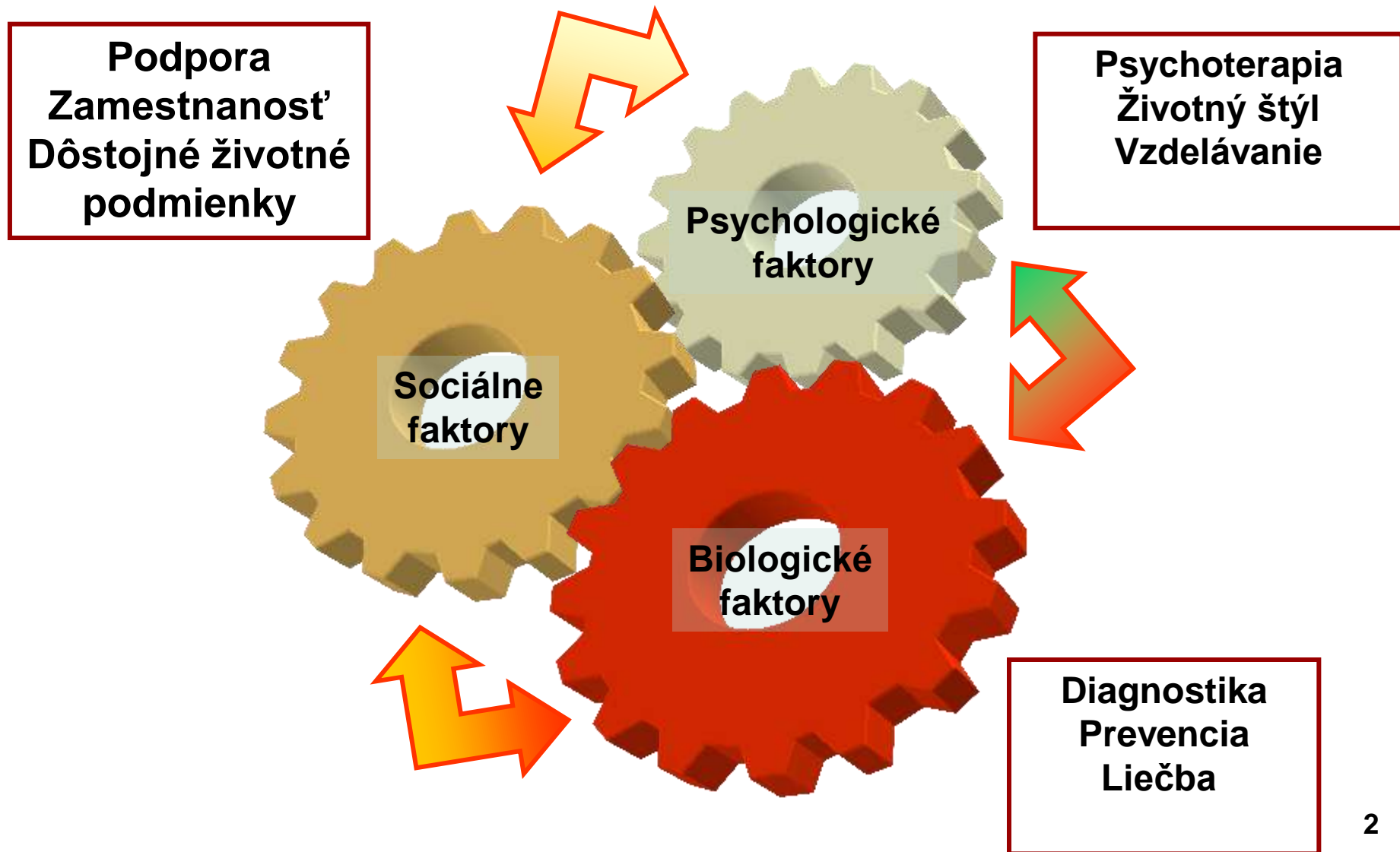
Psychické poruchy ako výzva pre individuálnu podporu na vysokej škole

Ján Pečeňák

PK LFUK a UNB, Bratislava

Bio-psycho-sociálny model

Psychické poruchy

- **klasifikácia**

- **Medzinárodná klasifikácia chorôb (kapitola F)**
- **DSM – Diagnostic and Statistical Manual (Americká psychiatrická asociácia)**
 - **DSM IV-TR, DSM 5 - 2013**

MKCH 10

- **F00 - F09** **Organické duševné poruchy vrátane symptomatických**
- **F10 - F19** **Poruchy psychiky správania zapríčinené užitím (užívaním) psychoaktívnych látok**
- **F20 - F29** **Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi**
- **F30 - F39** **Afektívne poruchy**
- **F40 - F48** **Neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy**
- **F50 - F59** **Poruchy správania spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktormi**
- **F60 - F69** **Poruchy osobnosti a správania dospelých**
- **F70 - F79** **Duševná zaostalosť - mentálna retardácia**
- **F80 - F89** **Poruchy psychického vývinu**
- **F90 - F98** **Poruchy správania a emočné poruchy vznikajúce zväčša v detstve a počas dospievania**
- **F99** **Nešpecifikovaná duševná porucha**

MKCH 10

- **F00 - F09 Organické duševné poruchy vrátane symptomatických**
 - **napr. epilepsia
(primárne neurologická diagnóza)**
 - **stav po operácii nádoru**

MKCH 10

- **F10 - F19**
Poruchy psychiky správania zapríčinené užitím (užívaním) psychoaktívnych látok
- **intoxikácie, škodlivé užívanie, závislosti**
 - **čo ak sa prihlási študent závislý od alkoholu, s tým, že má diagnostikovanú poruchu závislosť od alkoholu, a tým vyžaduje špecifický prístup? napr. ospravedlnenie zo skúšky, pretože bol:**
 - **po slovensky opitý**
 - **po medicínsky mal diagnózu akútnej intoxikácie alkoholom F 10.0**

MKCH 10

- F20 - F29 **Schizofrénia**, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi
 - 1 % populácie
 - incidencia čo sa týka diagnózy najvyššia práve vo vysokoškolskom veku
 - pri priemernom trvaní prodrómov 2 roky – prejavy počas štúdia
 - 80% pacientov invalidizovaných

MKCH 10

- **F30 - F39 Afektívne poruchy**
 - vysoká prevalencia
- **depresia**
 - „ťažké“, „pravé“ – zriedka vo vysokoškolskom veku
- **bipolárna afektívna porucha**
 - začína podstatne skôr
 - manické fázy nevnímané pacientom ako chorobné, môže to robiť problémy – prílišná aktivita, nápady, podnikavosť

MKCH 10

- **F40 - F48** **Neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy**
- **F50 - F59** **Poruchy správania spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktormi**
- **F60 - F69** **Poruchy osobnosti a správania dospelých**
 - **napr. hraničná porucha osobnosti – charakterizovaná nestálosťou, konfliktogénnosť, sebapoškodzovanie**
 - **„kverulačná psychopatia“**

MKCH 10

- **F70 - F79**

Duševná zaostalost' - mentálna retardácia

MKCH 10

- **F80 - F89 Poruchy psychického vývinu**
- **F90 - F98 Poruchy správania a emočné poruchy vznikajúce zväčša v detstve a počas dospievania**
 - **expresívna a receptívna porucha reči**
 - **špecifická porucha čítania a ďalšie „dys“**
 - **hyperkinetické poruchy (ADHD) – 3% v dospelosti**
 - **autistické spektrum (Aspergerov syndróm)**

- **System špeciálneho vzdelávania sa stal finančnou hrozbou hlavného prúdu vzdelávania v USA**
 - **vysoké finančné výdavky nedovoľujú primerane vzdelávať žiakov bez porúch učenia**
 - v r. 1999 pomoc poskytovaná vyše 5 000 000 osôb vo vekovom rozsahu od narodenia do 21 rokov
 - nárast o 126 810 prípadov ročne
 - **vzdelávacie privilégia vytvárajú napätie**
 - v r. 1994 požiadalo o špecifické podmienky pre skúšky asi 15 000 študentov, v r. 1999 - 24 000 študentov
 - **žaloby pre nenaplnenie zákonov (potrieb)**

Výzvy

- **stigma**
- **dôverné informácie**
- **formalizovaný vs. neformalizovaný prístup**
- **časová náročnosť, komunikačné kanály**
- **dôvera vs. kontrola**
- **zákonné opatrenia a práva**

Stanovisko MZ k akreditácii LF UK

Vec

Stanovisko v zmysle § 83 ods. 14 zákona o vysokých školách

3. Požiadavky na prijímacie konanie:

- a) v slovenskom jazyku sú v súlade s § 53 až § 59 zákona č.131/2002 Z. z. o vysokých školách. Zároveň upozorňujeme, že na výkon zdravotníckeho povolania sa vyžaduje zdravotná spôsobilosť v súlade s § 32 zákona č.578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“). Prijímanie študentov so špecifickými potrebami je v rozpore so zákonom o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

Ďakujem za pozornosť